

Message for World Theatre Day

27 March 2019

Swedish translation

Carlos Celdrán, Kuba

Redan före mitt teateruppvaknande fanns mina lärare på plats. De hade byggt sina hus och sin poetiska inställning på vad som än återstod av deras liv. Många av dem är okända eller knappt ihågkomna - de arbetade i tystnad, i ödmjukhet, i sina repsalar och i sina fullsatta teatrar och sakta efter år av arbete och utomordentliga bedrifter gled de gradvis undan från dessa platser och försvann. När jag förstod att mitt personliga öde var att följa i deras fotsteg så förstod jag också att jag hade ärvt samma gripande, fångslande tradition av att leva i nuet utan någon annan förväntning än att uppnå genomskinligheten i ett ögonblick som inte kan upprepas; ett ögonblicksmöte med en annan människa i teatermörkret utan annat skydd än sanningen av en gest, ett ord.

Mitt teaterhemland finns i dessa ögonblick av möten med publiken som kommer till teatern kväll efter kväll, från min stads alla brokigaste hörn, för att göra oss sällskap och dela några timmar eller ett par minuter. Mitt liv har byggts upp av dessa unika ögonblick när jag upphör att vara mig själv, upphör att lida för min egen skull, och jag föds på nytt och förstår vad teateryrket betyder: att uppleva korta stunder av pur, flyktig sanning, där vi vet att det vi säger och gör i scenljuset är sant och reflekterar den djupaste, mest personliga delen av oss själva. Mitt teaterland, mitt och det som är mina skådespelares, är ett land som vävts av sådana ögonblick, där vi lämnar våra masker, vår retorik och rädslan av att vara de vi egentligen är och fattar varandras händer i mörkret.

Teatertraditionen är horisontell. Det finns ingen som säkert kan säga att teater existerar i något centrum i världen, i någon stad eller byggnad. Teater, så som jag har tagit emot den,

sprids genom en osynlig geografi som smälter samman livet av dessa som framför den och teaterhantverket i en enda enande gest. Alla teaterns storheter dör med sina ögonblick av klarhet och skönhet som inte kan återges; de bleknar alla på samma sätt utan översinnlighet som skyddar och håller dem lysande. Teaterlärare vet detta, ingen berömmelse betyder något när man konfronteras med vissheten som är roten till vårt arbete: att skapa ögonblick av sanning, av tvetydighet, av styrka, av frihet mitt i stor ovisshet. Ingenting kommer att återstå förutom data eller dokumentation av deras arbete i form av videos och foton som bara kan fånga blek aning av det de gjorde. Det som dock alltid kommer att saknas från denna dokumentation är det tysta svaret från publiken som direkt inser att det som äger rum där inte kan översättas eller återupplevas utanför, att sanningen som delas där är en livserfarenhet, i några sekunder, ännu mer genomskinlig än livet självt.

När jag förstod att teatern var ett eget land, ett stort landområde som täcker hela världen, växte en beslutsamhet inom mig som också var en insikt om en frihet: du behöver inte åka långt bort eller flytta ifrån där du är, du behöver inte springa eller förflytta dig själv. Publiken finns där du är. Du har kollegorna du behöver vid din sida. Där, utanför ditt hus, har du hela den ogenomträngliga vardagliga verkligheten. Du arbetar utifrån denna uppenbara orörlighet och skapar den största resan av dem alla, att upprepa Odysseen, argonauternas färd: du är en orörlig resenär som oupphörligen förhöjer densiteten och rigiditeten av den verkliga världen. Din resa siktar på ögonblicket, här-och-nu-upplevelsen, framför dina jämlingar. Din resa siktar på dem, på deras hjärtan, på deras subjektivitet. Du reser inuti dem, i deras känslor, deras minnen som du väcker och mobiliserar. Din resa är svindlande och ingen kan mäta eller tysta den. Inte heller kan någon omfatta den i rätt utsträckning, det är en resa genom ditt folks fantasi, ett frö som såts i det mest avlägsna av länder: dina åskådares medborgerliga, etiska och mänskliga samvete. På grund av detta rör jag mig inte, jag stannar hemma bland mina närmaste, i skenbar stillhet, arbetandes dag och natt med hastighetens hemlighet inom mig.

Översättning Brita Osafo och Ulricha Johnson